

ΔΗΛΩΣΗ τῶν Μητροπολιτῶν Λοφτσοῦ κ. Γαβριήλ, Βάρνης καί Μεγάλης Πρεσλάβας κ. Ἰωάννου καί Βιδινίου κ. Δανιήλ

Κατά τήν συνεδρίασή της στίς 4-10-2018, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας-Πατριαρχείου Βουλγαρίας (ΒΟΕ-ΠΒ) συσκέφθηκε ἐπί τῆς ὑπ' ἄρ. Πρωτ. (εἰσερχομένων) 599/3-10-2018 ἐπιστολῆς τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ. κ. Κυρίλλου, μέ ἀφορμή τήν ἀνησυχητική κατάσταση στήν ὁποία βρίσκεται σήμερα ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν Οὐκρανία καί τίς ἐνέργειες τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στήν κανονική ἐπικράτεια τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας-Πατριαρχείου Μόσχας στήν ἐν λόγω χώρα.

Κατά τήν διάρκεια τῆς συζήτησης, μετά τήν ἀνάγνωση τῆς ἐπιστολῆς, ἐκφράστηκαν διάφορες ἀπόψεις. Κάθε ἕνας ἀπό τούς πολυσεβαστούς ἀδελφούς ἀρχιερεῖς, ὁ ὁποῖος ἤθελε νά λάβῃ μέρος στήν συζήτηση ἐπί τοῦ θέματος, εἶχε τήν δυνατότητα νά τό κάνῃ.

Μέ γνώμονα τήν συνείδησή μας ὡς ἐπισκόπων, θά θέλαμε νά ἐκφράσουμε τίς κατωτέρω σκέψεις μας:

Πρῶτον, ὑπάρχει μία ἀσυνέπεια μεταξύ τῶν κινήτρων πού δηλώνει τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως, προκειμένου γιά τήν μονομερή παρέμβασή του στίς ὑποθέσεις μιᾶς Αὐτοκέφαλης Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, καί ὅσων πραγματικά συμβαίνουν ὡς ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς παρέμβασης. Δηλώνεται ὅτι ὁ σκοπός εἶναι ἡ ὑπέρβαση τῆς διαίρεσης πού ὑπάρχει μεταξύ τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν στήν Οὐκρανία, ἐνῶ ἤδη σέ αὐτό τό στάδιο οἱ ὀρθόδοξοι πού ὁμολογοῦν τήν πνευματική τους ἐνότητα μέ τήν κανονική Οὐκρανική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὑφίστανται βιαιοπραγίες καί δίνουν ἀνθρώπινα θύματα. Διερωτώμεθα τί θά συμβῆ ἄραγε μέ αὐτούς τούς ἀνθρώπους ἐάν, συνεπεία τῶν δηλωμένων προθέσεων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, στήν Οὐκρανία σχηματιστῆ μιᾶ ἄλλη κανονική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἐκτός ἀπό τήν κανονική Οὐκρανική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας;

Μήπως ξεχάσαμε τίς συνέπειες τῆς ἀνάμειξης τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας στίς ὑποθέσεις τῆς ΒΟΕ-ΠΒ κατά τήν διάρκεια τοῦ θλιβεροῦ σχίσματος στήν χώρα μας κατά τά ἔτη 1992-2004; Πώς ἐκκλησίες, μοναστήρια, παραγωγικές μονάδες, τραπεζικοί λογαριασμοί τῆς Ἐκκλησίας μας σφετερίστηκαν ἀπό τούς σχισματικούς, μέ τήν ἐνεργό ὑποστήριξη τῆς τότε πολιτικῆς ἀρχῆς τῆς χώρας μας. Ποιός θά ἀναλάβῃ τήν εὐθύνη γιά ὅλους ἐκείνους τούς ἀνθρώπους στήν Οὐκρανία ἡ ζωὴ τῶν ὁποίων θά τεθῆ σε ἄμεσο κίνδυνο ἐνῶ ὑπερασπίζονται τίς ἐκκλησίες καί τά μοναστήρια τους σέ περίπτωση πού

ἀκυρωθῆ ἡ ἐγγραφή [στήν Κρατική Ἐπιτροπή τῆς Οὐκρανίας], ὑπό τήν σημερινή της ὀνομασία, τῆς κανονικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στήν ὁποία ἀνήκουν, ὅπως κάνουν λόγο ἀνοιχτά γιά αὐτό οἱ πολιτικοί στήν Οὐκρανία;

Σέ αὐτό τό σημεῖο θά θέλαμε νά υπενθυμίσουμε τά λόγια τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Νευροκοπίου κ. Ναθαναήλ στήν Μείζονα καί Ὑπερτελή Σύνοδο τοῦ 1998: «Ἐγώ διερωτῶμαι, τίνος εἶμαι κληρικός; Τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἢ τῆς Ἐκκλησίας; Πολλάκις λέγω ὅτι ἔχω γίνει κληρικός διά νά ἀκούω τό ράσον καί οὐχί τά παντελόνια. Ὅπως ἡμεῖς οἱ κληρικοί δέν ἀναμιγνύμεθα εἰς τά πολιτικά, δέν θέλομεν καί ἐκεῖνοι νά ἀναμιγνύωνται εἰς τά ἐκκλησιαστικά» (Ἀπό τά Πρακτικά τῆς Συνόδου τοῦ 1998 στήν Σόφια).

Δεύτερον, μᾶς προβληματίζει ἰδιαίτερα ἡ βαθιά ἀσυνέπεια μεταξύ τῆς ἐπιχειρηματολογίας τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, προκειμένου νά δικαιολογήσῃ τίς πράξεις του, καί τῆς ὑπάρχουσας δισχιλιετοῦς κανονικῆς τάξης τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Προβάλλονται ἐγγραφα σχετικά μέ τήν ἐκχώρηση ἢ τήν μή ἐκχώρηση δικαιωμάτων δικαιοδοσίας, ἀπό τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως στό Πατριαρχεῖο Μόσχας, πού χρονολογοῦνται πάνω ἀπό τριακόσια χρόνια πρίν. Τό Πατριαρχεῖο Μόσχας κατηγορεῖται γιά τήν κατάσχεση δικαιωμάτων ἐπί τῆς δικαιοδοσίας τῆς Μητροπόλεως Κιέβου. Παράλληλα, ἡ ἀπαίτηση τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως γιά τήν ἀποκατάσταση αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων του γίνεται περισσότερο ἀπό τριακόσια χρόνια μετά τήν ἔκδοση τῶν σχετικῶν ἐγγράφων. Παρόμοιες ἀμφισβητήσεις ὅσον ἀφορᾷ τήν κανονική ἐπικράτεια καί τό δικαίωμα δικαιοδοσίας σέ αὐτά, ἀπό ἕναν ἢ ἄλλο ὀρθόδοξο ἐπίσκοπο, δέν εἶναι μόνο σημερινό φαινόμενο.

Εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικό νά υπενθυμίσουμε ἐδῶ τόν 119ο κανόνα τῆς ἐν Καρθαγένῃ Τοπικῆς Συνόδου, τοῦ 419 μ.Χ., ὁ ὁποῖος ὀρίζει ὡς «*τριετία*» τήν περίοδο, μέσα στήν ὁποία ἐπιτρέπεται νά γίνουν δεκτές αἰτήσεις κατά τῆς παραβίασης τῶν ὀρίων τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας ἐνός ἐπισκόπου. Ὁ 17ος κανὼν τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί ὁ ταυτόσημος μέ αὐτόν 25ος κανὼν τῆς ἐν Τρούλλῳ Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὀρίζουν προθεσμία παραγραφῆς «*τριάκοντα ἐτῶν*» γιά διαφορές σχετικά μέ τήν προσχώρηση ἐνοριῶν στήν δικαιοδοσία ἐνός ἐπισκόπου.

Στήν ἐν λόγω περίπτωση πρόκειται γιά γεγονότα μετά τήν παρέλευση ἄνω τῶν 300 ἐτῶν. Χρειάζεται νά ἀναφέρουμε ὅτι στήν ἱστορία τῶν ὑπερχιλιετῶν σχέσεων μεταξύ τῆς Βουλγαρικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλά καί τῶν ἄλλων, μεταγενέστερων, Αὐτοκέφαλων Ἐκκλησιῶν στά Βαλκάνια, τά ὅρια τῶν μητροπόλεων τῆς καθεμίας ἀπό αὐτές τίς Ἐκκλησίες, ἀλλά καί ἡ κυριότητα γενικά τῆς μίας ἢ ἄλλης Αὐτοκέφαλης Ἐκκλησίας ἐπί ὀλόκληρων μητροπόλεων ἔχει ἀλλάξει ἐπανειλημμένως, ἀνάλογα μέ τίς ἐκάστοτε ἱστορικές συγκυρίες καί τήν ἀλλαγὴ τῶν συνόρων τοῦ κράτους στό ὁποῖο λειτουργεῖ ἡ ἀντίστοιχη Ἐκκλησία. Μήπως αὐτό σημαίνει ὅτι ἐπιτρέπεται νά γίνῃ ἐπανεκτίμηση τοῦ θέματος στήν δικαιοδοσία ποιᾶς

Αυτόκεφαλης Ἐκκλησίας στά Βαλκάνια ἀνήκει τό ἔδαφος λ.χ. τῆς πάλαι ποτε διαλάμψασας Μητροπόλεως Μεσημβρίας; Ὅπως ἀναφέρεται στήν πρόσφατη ἐπιστολή τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχη Σερβίας κ. κ. Εἰρηναίου πρὸς τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη: «*Ἐν τῇ ἱεροκανονικῇ παραδόσει καὶ πράξει τῆς Ἐκκλησίας ὑφίστατο, ἄλλωστε, καὶ τὸ κριτήριον τῆς ἀρχαιότητος, τῶν "παλαιῶν ἐθῶν"* [πρβλ. κ. 8 / Γ´ Οἰκ.], τῶν ὑπὸ πάντων παραδεδεγμένων σχέσεων, ὡς Ὑμεῖς, ἅτε διακεκριμένος κανονολόγος ὑπάρχων, ἐπίστασθε βέλτιον τῆς ἡμῶν μετριότητος» (Ἐπιστολή τῆς 13 Αὐγούστου 2018). Δηλαδή τά ἔθιμα πού ἔχουν γίνει ἀποδεκτά ἀπό ὄλες τίς Ἐκκλησίες ἐπί αἰῶνες δέν μποροῦν νά ἀνακληθοῦν ἢ νά ἀμφισβητηθοῦν ἀπό μιά Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία (στήν προκειμένη περίπτωση – τῆς Κωνσταντινουπόλεως), ὅποιοι καί ἂν εἶναι οἱ λόγοι τῆς ἀνακλήσης ἢ τῆς ἀμφισβήτησης αὐτῆς. Ἡ ἀποδοχή τῶν ἀξιώσεων τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἐπί τῆς δικαιοδοσίας τῆς Μητροπόλεως Κιέβου σημαίνει κυριολεκτικά διάρρηξη τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Θεωροῦμε σκόπιμο νά υπενθυμίσουμε ἐδῶ κάποιες δηλώσεις τοῦ Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ. κ. Βαρθολομαίου γιά τό ἴδιο θέμα πού ἔγιναν πρὶν ἀπό μερικά χρόνια. Σέ μιά ἐπιστολή του ἀπό 11 Ἰουλίου 1995, ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος γράφει πρὸς τόν Πατριάρχη Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ. κ. Ἀλέξιο Β΄: «*Σέ σχέση μέ αὐτά, θά θέλαμε νά σᾶς διαβεβαιώσουμε ὅτι ἡ ὑπαγωγή τῶν οὐκρανικῶν κοινοτήτων [τῆς Διασπορᾶς, δηλαδή ἐκτός τῶν συνόρων Ρωσίας καί Οὐκρανίας] στήν κανονική τάξη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μέ τὴν ἔνταξή τους ὑπὸ τὸ ὠμοφόριο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πιστεύουμε, θά ἀποδειχθῇ τελικά ὠφέλιμη καὶ γιά τὴν σχέση μεταξύ τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας μέ τούς πιστοὺς στήν Οὐκρανία. Διότι, ἀφενὸς μεν, ὅσοι ἔγιναν δεκτοὶ ὑποχρεώθηκαν νά δηλώσουν ἐπισήμως ὅτι δέν θά ἀναζητήσουν τὴν αὐτοκεφαλία τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας ἢ ἓνα μέρος αὐτῆς, μέσα ἀπὸ τίς γνωστὲς μεθόδους πού χρησιμοποιοῦν οἱ «αὐτοκεφαλίστές», οἱ ὁποῖοι δραστηριοποιοῦνται μέ κάθε δυνατό τρόπο, ἀφετέρου δε, ἐπειδὴ δέν εἶναι πλέον δυνατόν νά συνεργαστοῦν ἢ νά ἐπικοινωνοῦν μέ τίς ὑπόλοιπες σχισματικὲς ομάδες στήν Οὐκρανία πού τελοῦν ἐκτός κοινωνίας μέ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία χωρὶς νά βλάψουν τούς ἑαυτοὺς τους, καθὼς γι' αὐτοὺς πλέον ἐφαρμόζεται ἡ ἱεροκανονικὴ ἀρχή: "ὅποιος κοινωνεῖ μέ κάποιον πού τέθηκε ἐκτός κοινωνίας, τίθεται ὁ ἴδιος ἐκτός κοινωνίας"». Μέχρι πρό τινος, τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως ἀκολουθοῦσε αὐστηρά καὶ ἀπαρέγκλιτα τὴν θέση αὐτή.*

Σέ σχέση μέ αὐτά θά μπορούσαν νά αναφερθοῦν πολλὰ ἀκόμη ἐπιχειρήματα, ὡστόσο νομίζουμε ὅτι τά ἀνωτέρω εἶναι ἀρκετά σαφῆ γιά τόν κίνδυνο πού διατρέχει ἡ ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξαιτίας τῶν μονομερῶν ἐνεργειῶν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στήν Οὐκρανία. Ἐάν αὐτό ἔχει τό δικαίωμα νά ἐνεργήσῃ κατ' αὐτόν τόν τρόπο ἢ ὄχι, καὶ ἐάν τό Πατριαρχεῖο Μόσχας, μέ τὴν σειρά του, ἔχει τό δικαίωμα νά υπερασπίζεται τά δικαιώματά του – αὐτό, σύμφωνα μέ τὴν σημερινὴ ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων, προφανῶς εἶναι ἓνα θέμα, τό ὁποῖο δέν μπορεῖ νά ἐπιλυθῇ μεταξύ τῶν δύο Πατριαρχείων. Ὅμως, ἐνόψει τῆς πραγματικῆς διακοπῆς τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας

μεταξύ τών δύο Αυτόκεφαλων Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία, ἐπιδεινωμένης τῆς κατάστασης, θά μεταφέρει τό σημερινό τοπικό σχίσμα στήν Οὐκρανία σέ ἓνα παγκόσμιας κλίμακας σχίσμα στούς κόλπους τῆς ἀγίας Ὁρθοδοξίας μας, δέν μπορούμε νά δεχτοῦμε ὅτι ἡ συνέχιση τών μονομερῶν ἐνεργειῶν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στήν Οὐκρανία, εἶναι ὁ δρόμος γιά τόν τερματισμό τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ διχασμοῦ ἐκεῖ. «Συγκρίνοντας τό σχίσμα μέ τήν αἵρεση, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέει ὅτι ἡ διάρρηξη τῆς ἐνότητος καί τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι μικρότερο κακό ἀπό τήν δημιουργία αἵρεσης. Καί ἐνῶ τό σχίσμα σέ αὐτή του τήν μορφή εἶναι ἄξιο καταδίκης, τόσο περισσότερο ἀξίζει καταδίκη λόγω τών συνεπειῶν του, διότι στήν τελική ἀνάλυση κάθε σχίσμα μετατρέπεται σέ αἵρεση» (Ἐπίσκοπος π. Δαλματίας Νικόδημος Μίλας).

Κατά συνέπεια, τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως δέν δικαιούται νά εἰσχωρή στήν κανονική ἐπικράτεια μίας ἄλλης Αυτόκεφαλῆς Ἐκκλησίας καί νά εἰσέλθῃ σέ κοινωνία μέ τούς σχισματικούς στήν Οὐκρανία, ἀγνοώντας τήν μόνη κανονική ἱεραρχία στήν Οὐκρανία. Ἡ ἀποδοχή ἢ ἀνοχή αὐτῆς τῆς εἰσχώρησης θά ὀδηγήσῃ σέ ἓνα ἐπικίνδυνο προηγούμενο, μέ ἀπρόβλεπτες συνέπειες πού θά θέσουν σέ κίνδυνο τήν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἄν γίνεται σήμερα παράνομη εἰσβολή στήν κανονική ἐπικράτεια μιᾶς Αυτόκεφαλῆς Ἐκκλησίας, τί μᾶς ἐγγυᾶται ὅτι αὔριο δέν θά γίνῃ τό ἴδιο καί μέ ἐμᾶς, μέ τήν κανονική ἐπικράτεια τῆς Βουλγαρικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας; Οἱ ἀξιώσεις ἄσκησης ὑπερόριου δικαιοδοσίας ἀπό μιά Αυτόκεφαλή Ἐκκλησία εἰς βάρος ἄλλης Αυτόκεφαλῆς Ἐκκλησίας δέν δικαιολογοῦνται μέ κανέναν τρόπο!

Μέ βάση τά παραπάνω καί γιά ἄλλους λόγους, συμπεριλαμβανομένης τῆς ὀδυνηρῆς ἐμπειρίας τοῦ σχίσματος στήν Βουλγαρική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί τοῦ τρόπου ἐπίλυσης αὐτοῦ στήν Μείζονα καί Ὑπερτελή Σύνοδο πού συνήλθε στήν Σόφια τό 1998, δηλώνουμε μέ πεποίθηση ὅτι μιά ἐγκυρη λύση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος στήν Οὐκρανία μπορεῖ νά δοθῇ μόνο μέσα ἀπό μιά πανορθόδοξη συζήτηση καί μιά Πανορθόδοξο Σύνοδο. Πρίν λίγες ἡμέρες, τό Πατριαρχεῖο Ἀντιόχειας ἀπηύθυνε ἔκκληση γιά τήν σύγκληση Σύναξης τών Προκαθημένων σχετικά μέ τό θέμα.

Σέ μιά τέτοια Σύναξη τών Προκαθημένων ἢ Πανορθόδοξο Σύνοδο θά πρέπη, πρῶτα ἀπ' ὅλα, νά κρατᾶμε τούς ἰ. κανόνες καί τήν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μας διότι, ὅπως πάλι εἶπε χαρακτηριστικά ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Νευροκοπίου κ. Ναθαναήλ στήν ἀγόρευσή του στήν Μείζονα καί Ὑπερτελή Σύνοδο τοῦ 1998, ἀπευθυνόμενος πρὸς τόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ. κ. Βαρθολομαῖο: «*Συνήλθομεν διά νά θεραπεύσωμεν ἓν σχίσμα καί ὀδεύομεν πρὸς δημιουργίαν νέου σχίσματος, καί δὴ ὡς ἀποτελέσματα μιᾶς πανορθόδοξου συνόδου;*» (Ἀπό τά Πρακτικά τῆς Συνόδου τοῦ 1998 στήν Σόφια).

Θεωροῦμε χρήσιμο νά ἀναφέρουμε καί τήν ἀπάντηση τοῦ πολυσέβαστου Παναγιωτάτου Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ. κ. Βαρθολομαίου: «*Εὐχαριστοῦμεν τόν ἅγιον Νευροκοπίου (...) ὡς πρὸς ὠρισμένα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἀγίου Νευροκοπίου, δέν πιστεύομεν νά πιστεῦῃ ὁ ἅγιος*

ἀδελφός, ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν πρόθεσιν νά συνεργασθῶμεν μετά τῆς πολιτείας εἰς βάρος τῆς κανονικῆς Ἐκκλησίας τῆς χώρας. Ἐπίσης, ἐν σχέσει πρός ὅσα λέγουσιν οἱ σχισματικοί, ὅτι δηλαδή θά ὑποχρεώσωσι δῆθεν πάσας τὰς Ἐκκλησίας νά ἀναγνωρίσωσιν ἐκείνην τήν ὁποίαν οἱ ἴδιοι ἐκπροσωποῦσι, λέγομεν ὅτι τό σχῆμα, τό ὅποιον θά διαμορφωθῆ μετά τήν κ' Ὀκτωβρίου, εἶναι φαιδρόν καί οὐδεὶς δύναται νά ὑποχρεώσῃ οὐδένα νά ἀναγνωρίσῃ μίαν ψευδεκκλησίαν. Ἡ Ἐκκλησία τῶν Σκοπείων ἀπό ἐτῶν ἀγωνίζεται νά ἐπιβληθῆ καί νά γίνῃ ἀποδεκτῆ καί νά ἀναγνωρισθῆ ὑπό τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι τοιαύτη καί διεμορφώθη καί κατεσκευάσθη ὑπό τὰς γνωστάς τοῖς πάσι συνθήκας, οὐδεὶς μέχρι σήμερον ἀνεγνώρισεν αὐτήν καί δέν νομίζομεν ὅτι θά τήν ἀναγνωρίσῃ καί εἰς τό μέλλον. Οὐδεὶς δύναται νά πιέσῃ μίαν ἐπί μέρους Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν πρός τήν κατεύθυνσιν ταύτην».

Γιά μᾶς εἶναι πολύ περίεργο σέ μίε τόσο δύσκολη κατάσταση νά μὴν ἐπιδιώκεται ὁ διάλογος. Ἐδῶ δέν μποροῦμε νά προβάλομε τό παράδειγμα τῆς ἄρνησης τῆς ΒΟΕ-ΠΒ νά συμμετάσχει στήν Σύνοδο τῆς Κρήτης τό 2016. Τότε ἡ Ἱερά Σύνοδος μας ἐξέφρασε δικαιολογημένα τήν ἄποψη ὅτι ἡ προετοιμασία τῆς Συνόδου ἦταν ἀνεπαρκῆς, ὅτι ὑπῆρχαν ὀρισμένα θέματα στά ὁποῖα δέν εἶχε ὁμοφωνία μεταξύ τῶν Αὐτοκέφαλων Ἐκκλησιῶν καί ὑπῆρχε πραγματικός κίνδυνος ἄσκησης πίεσης γιά τήν λήξη ὀρισμένων ἀποφάσεων. Τά ὅσα ἀκολούθησαν στήν συνέχεια, συμπεριλαμβανομένου τῆς πρόσφατης ἀπόφασης τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως νά ἐπιτρέπεται τοῦ λοιποῦ ὁ δεύτερος γάμος τῶν κληρικῶν (δηλαδή μετά τήν χειροτονία τους), ἀποδεικνύει ὅτι οἱ φόβοι τῆς Ἱεραῆ Συνόδου μας ἦταν δικαιολογημένοι. Ὁ γάμος μετά τήν χειροτονία ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς τόσο ἀπό κανονική διάταξη τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ὅσο καί ἀπό ἀπόφαση Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Στό θέμα αὐτό ὑπῆρχε πανορθόδοξη συμφωνία πού ἐκφράστηκε στά προσυνοδικά κείμενα γιά τις μελλοντικές ἀποφάσεις τῆς μέλλουσας τότε νά συνέλθῃ Πανορθόδοξος Σύνοδος. Στήν Σύνοδο τῆς Κρήτης, τό σχετικό κείμενο, εἰδικά σέ αὐτό τό σημεῖο, τροποποιήθηκε καί ἀπέκτησε μιά ἀσάφεια πού ἀφήνει περιθώρια γιά διάφορες ἐρμηνεῖες. Ἡ τελευταία ἀπόφαση τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἀπέδειξε ὅτι οἱ ἐπιφυλάξεις τῆς Ἱεραῆ Συνόδου μας ἦταν δικαιολογημένες. Μέ αὐτή τήν ἔννοια, ἡ ἄρνηση συμμετοχῆς σέ μία Σύνοδο δέν σημαίνει ὅπωςδήποτε παράβαση τῆς ἀρχῆς τῆς συνοδικότητος τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἀλλά κατάλυση τῆς συνοδικότητος ἔχομε ὅταν δέν σεβόμαστε τούς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας.

Εὐχόμαστε καί εὐελπιστοῦμε νά γίνῃ μιά πανορθόδοξη συζήτηση καί μιά Πανορθόδοξος Σύνοδος γιά τήν ἐπίλυση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος στήν Οὐκρανία.

Εὐχόμαστε ὁ Θεός νά προστατεύσῃ τήν Ἐκκλησία του ἀπό περαιτέρω διαιρέσεις.

† ὁ Λοφτοῦ Γαβριήλ

† ὁ Βάρνης καί Μεγάλης Πρεσλάβας Ἰωάννης

† ὁ Βιδινίου Δανιήλ

9 Οκτωβρίου 2018

Άγιου Αποστόλου Ιακώβου του Αλφαίου,

Όσίων Ανδρονίκου και Αθανασίας

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/47078/>